



مجموعه مقالات

تیرماه ۱۳۹۸

اندیشه‌های بزرگ‌ترین

شکست در استانبول؛ اردوغان از چه می‌ترسد؟

الحمد لله

اندیشکده راهبردی تبیین



مجموعه گزارش راهبردی



شکست در استانبول؛ اردوغان از چه می ترسد؟



وبگاه اندیشکده : www.Tabyincenter.ir



نشانی : تهران، اقدسیه، خیابان شهید موحد دانش، خیابان نسترن، پلاک ۳۲، واحد ۱۱



کد پستی : ۱۹۵۷۶۶۴۷۳۱



تلفن : ۲۶۱۵۳۳۲۹



نمابر : ۸۹۷۷۱۹۶۴



نتایج انتخابات شهرداری استانبول، از شکست تلخ حزب عدالت و توسعه حکایت می‌کند. اردوغان و یارانش، در تمنای نتیجه‌ای مطلوب، مدعی تقلب و تخلف در انتخابات پیشین شده بودند و با وجود مقاومت‌های دیگر احزاب، سرانجام توانستند به صورت قانونی، انتخابات را مجدداً در استانبول برگزار کنند. اما نتیجه نه تنها به سود آنها رقم نخورد که حتی تلخی‌اش مضاعف نیز شد. این شکست که به دلیل تشدید اختلاف آراء در نتایج حاصل از برگزاری مجدد آن، بار ضد حیثیتی بیشتری نیز برای حزب عدالت و توسعه داشت، در دستگاه محاسباتی و تحلیلی اردوغان، معنادار و برای او و یارانش، حائز اهمیت است. به بیان دیگر، اردوغان با این شکست، هم یکی از تاکتیک‌های خود برای غلبه بر شکست انتخاباتی (یا پیروزی حداقلی و با تفاوت کم) را شکست خورده می‌بیند و هم از این واهمه دارد که مبدا این رویداد پیروزی رقبای، با تکرار در انتخابات‌های بعدی، به روند تبدیل شده و کار برای حزب عدالت و توسعه سخت‌تر و سخت‌تر گردد. در ادامه، نکاتی در این خصوص می‌آید؛

۱- روند قدرت‌یابی اردوغان و یارانش طی سال‌های اخیر، هموار بوده است. هر جا و هر زمان که نظام توزیع قدرت مبتنی بر صندوق‌های رأی بود، حزب عدالت و توسعه با سیاست‌ورزی خاصش پیروز می‌شد. این رویکرد توانست کرسی‌های پارلمان را نصیب **AKP** کند، شهرداری‌ها را به این حزب اعطاء کند، قانون اساسی را تغییر دهد و در نهایت، لباس جدید و مقتدرانه‌ی ریاست جمهوری را بر تن اردوغان بپوشاند. حزب عدالت و توسعه تا کنون، صندوق‌های رأی را ابزاری می‌دید که هر آنچه از آن بیرون می‌آمد، با تفاوت‌هایی به سودش بود.



۲- در خردادماه ۱۳۹۴، حزب عدالت و توسعه اگرچه در انتخابات پارلمانی، جایگاه نخست را کسب کرد اما این پیروزی طعم تلخی داشت؛ اختلاف آراء **AKP** با حزب دوم، مانند همیشه نبود. در فاصله میان این انتخابات و انتخاباتی که چندی بعد برگزار شد تا یک حزب بتواند اکثریت را برای تشکیل کابینه کسب کند، اردوغان و یارانش چنان برخی مولفه‌های ذهنی و عینی را در نظر مردم ترکیه تغییر داده و دوباره تنظیم کردند که این بار، نتایج همان‌گونه که مطلوب‌شان بود، رقم خورد.

۳- در انتخابات شهرداری‌ها در ترکیه هم اگرچه حزب عدالت و توسعه در بسیاری از شهرها، پیروز شده و قدرت را در دست دارد، اما شکست استانبول برای آن‌ها حداقل از دو زاویه، معنادار است؛ نخست این که پس از شکست در انتخابات اول، اردوغان با ادعای تقلب و تخلف، زمینه را برای برگزاری انتخابات مجدد فراهم کرد تا بتواند با تنظیم دوباره برخی مولفه‌های ذهنی و عینی برای مردم این شهر، حزیش را پیروز انتخابات کند. نتایج انتخابات مجدد نشان می‌دهد که اردوغان در این مسیر، شکستی سخت‌تر از انتخابات اول خورده است؛ تاکتیکی که در سال ۹۴ از سوی اردوغان پیاده شد، این بار نتیجه نداد و این برای **AKP** باید محل تأمل بسیار باشد. نکته دوم اما این است که اردوغان و یارانش، مسیر قدرت‌یابی را با شهرداری‌ها شروع کردند و اردوغان قبل از نخست‌وزیری و ریاست جمهوری، شهردار موفق کلان‌شهر فرهنگی، اقتصادی و توریستی استانبول بود و سپس به فتح سنگر به سنگر! نهادهای قدرت روی آورد. حالا که آن‌ها، سنگر اول یعنی شهرداری استانبول، آنکارا و چند شهر دیگر را از دست داده‌اند، دچار این واهمه شده‌اند که مبدا روند سنگر به سنگر، این بار از سوی رقبای‌شان آغاز شده باشد.



۴- هوشمندی اردوغان ایجاب می‌کند که فکری اساسی برای رفع این تهدید احتمالی بیاندیشد. اظهارات او پس از برگزاری انتخابات شهرداری‌ها گویای این امر است. او گفت که تا اطلاع ثانوی، با درخواست‌های برگزاری انتخابات زودهنگام پارلمانی موافقت نخواهد کرد و در پی اصلاح رویکردهای حزبش، خواهد کوشید. و حالا با شکست دوم در استانبول، جدیت او و یارانش برای نوسازی حزب و رویکردهایش بیشتر از قبل خواهد شد. این که حزب عدالت و توسعه در نخستین انتخابات در نظام ریاستی، پیروزی تلخی را تجربه کرده است، برای رهبران این حزب بسیار قابل تامل است.

شکست در استانبول؛ اردوغان از چه می‌ترسد؟





اندرشکده بزرگترین



نشانی ما در شبکه های اجتماعی:

@Tabyincenter



www.tabyincenter.ir